

<p style="text-align: center;">Előfizetési ár.</p> <p>Egész évre 10 frt. Fél évre 5 frt.</p> <p>Kislapok, közlések, kiadványok, közlések, tanácsok és közlések részére a lap ára egész évre 4 frt., fél évre 2 frt.</p> <p>Magyar egyleteknek és társulatoknak a lap egész éven át ingyen megy.</p>	<h1 style="margin: 0;">BÉCSI KÖZLÖNY</h1>	<p style="text-align: center;">Megjelen havonként kétszer.</p> <p>Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban. Egy egyházasos példány ára 10 kr. Többszöri közlésnél engedély.</p> <p>Lapunk kitüntetés nyert. Bécsben 1890. Aradon 1890. Temesvárott 1891.</p>
--	---	---

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bécs II., Kaiser Josefstrasse 23.

Szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Darvas Aladár.

Gróf Széchenyi Gyula.

Egy kedves, rokonszenves öreg ur — gróf Széchenyi Gyula — vette át öcsésének hivatását Bécsben a Bankgasseban. A magyar politikai életben eddig csak olyan szerepekre vállalkozott, melyek okos közvetítést, komoly meggyőzést kívántak. Legjobb jellemzi őt a Budapesti Naplónak ki-neveztetése napján megírt vezércikke, mely így hangzik:

Az egyházpolitikai küzdelmeknek izzó légkörű idejében történt. Amikor a népképviselőt riadó lelke-edéssel állott a szabadelvű reformok mellé, a főrendiház pedig konokul agyarkodott ellenük. Irtóztató küzdelemre elszántan vonult fel egymás ellen a két tábor. Az egyik oldalon a képviselőház, akkor igazán hirdetője és fegyvere a nemzet lekesült akaratának, amely eltökélte volt magában, hogy semmi akadálytól nem fog visszariadni. A másik oldalon a főrendiháznak ultramontán és feudális pártja, egyfelől Rómából merítve biztatást az ellenállásra, másfelől az udvari befolyásokra támaszkodva. Mind a két tábor kész volt a legborzasztóbb végletekig elmenni: alulról vulkanikus rengések mutatkoztak olyan tünetek kíséretében, amilyenek a forradalmakat szokták megelőzni, — felülről pedig a lángragyulladt indulatok elemek volna akár az alkotmány rombadöntéséig is a szabadelvű reformok meggátlása érdekében. A helyzet válságos volt. Ha

csupán az országgyűlés két háza közt lobbant volna fel a konfliktus, ez még nem jelentett volna katasztrófát; de a mi itt fenyegetett, az több volt a törvényhozási faktorok egyensúlyának egy muló zavaránál. Egyfelől a kérelhetetlen küzdelemre felvértezett népakarat, másfelől a főrangú salonokban bujkáló és kiszámíthatatlanságánál fogva félelmetes reakciónak össze esküvése: ime, ez volt az a két tényező, amely egymásra készült csapni ama napokban.

A főrendek közt volt akkor egy férfi, aki farághatatlannal dolgozott és szilaj hévvel küzdött az egyházpolitikai reformokért. Ő volt az, aki nyilván tartotta az ultramontán tábor számbeli erejét; ő volt az, a ki a tárgyalásokra becsődítette a szabadelvű főrendeket; ő volt az, a ki nemcsak együvé terelte, hanem együtt is tartotta a szabadelvű eszméknek főrangú hivatát. A tanácskozások taktikája s a szavazások sztratégiája az ő szava szerint intéződött, ő szervezte, vezette s edzette a főrendiháznak liberális táborát, amely annyi kemény tusa után a döntésnél kivivta a diadalt. S mindezt a munkát, amihez nagyszabású tetterő s lucidus itélet kellett, úgy tudta ez a férfi elvégezni, hogy a nyilvánosság előtt egy pillanatig sem fordult meg alakja. Páratlan szerénységgel s példás önzetlenséggel teljesítette nehéz hivatását. Nem babért akart magának kivívni, hanem győzel-

met az ügynek, biztos haladást az országnak s megnyugvást a végzetesen viharzó közéletnek. Ő maga a homályban maradt, nehogy a győzelemnek, amelyben hitt s amelyet előkészített, csak egyetlen sugára is az ő személyére essék.

Ez a férfi gróf Széchenyi Gyula volt. Azóta sem találkoztunk e derék férfival a politikai közélet porondján. A míg harcolni kellett, pillanatig sem távozott a csatáról. De mihelyt ki volt viva a győzelem, azonnal visszavonult a magánélet csendjébe, a derék módon teljesített kötelesség édes tudatával. Annyi esztendő óta ma találkoztunk ismét vele először. Gróf Széchenyi Gyula máttól fogva miniszterré lett: átvette öcsésének, gróf Széchenyi Manónak örökségét a Széll Kálmán kabinetjében. Bizalommal s rokonszenvvel köszöntjük a szabadelvű közvélemény nevében az ő felsége személye körüli minisztert. Nehéz állására magával hozza ő mindezeket a tulajdonságokat, amelyek teljes sikert biztosítanak működésének. A felséges ur ifjúkora óta ismeri és — mint ez a kinevezés mutatja — méltányolja is lojalitását, jellemzilarádságát. Széll Kálmán miniszterelnökhöz pedig haminiz esztendő óta intim barátság kapcsolja, amelynek során minden politikai kérdés tekintetében a véleményeknek állandó és tökéletes összhangja uralkodott e két férfi között. Gróf Széchenyi Gyula tehát kiválóan alkal-

mas arra, hogy a kormányelnök politikáját teljesen átértse s azt ő felsége előtt állandóan képviselje.

A király bizalmán s a kormányelnök barátságán kívül még egy harmadik jogcíme is van gróf Széchenyi Gyulának arra a díszes állásra, amelyet elfoglalni készül. A közvélemény elismerése ez a jogcíme. A szabadelvű eszmék tántoríthatatlan bajnokául bizonyult gróf Széchenyi Gyula oly időkben, amikor a liberális hivatás elvszilárdsága, bátorsága és kitartása kemény próbákra volt álvette. Ezt az érdemet hálás kézel könyvelte el az ő javára a közvélemény. Pedig mindazzal, amit az egyházpolitikai reformok diadaláért tett, gróf Széchenyi Gyula nem csupán az országnak s a szabadelvűségnek tartozott, hanem saját magának is. Multját tagadta volna meg, ha azokban a nehéz napokban nem fejt ki olyan lelkes tetterőt. Gróf Széchenyi Gyula ugyanis szívós és erős Deák-párti ember volt mindenha. Ott a haza bölcsének környezetében fűződtek a barátság első szálai közte és Széll Kálmán közt. Ott szivták teli a lelküket mind a ketten azzal a hatalmas doktrínával, amely a közjogi alapot szánta bázisul s a szabadelvűséget fejlődési irányul a kiegyezés által újja alkotott magyar államiaságnak. Akik abból az iskolából kerültek ki, azok a politikusok sohasem követeltek többet a közjogi alapnál, de ennek esonkításába sem nyugodtak bele soha:

Pannonhalma története.

Irta: Dr. Résegy Viktor.

(Folytatás.)

A rend ingó és ingatlan birtokát a vallás alaphoz csatolta s a tudományokkal foglalkozó szerzeteseket lelkipásztorkodásra szorította.

II. József halála után az ősi jogaiért küzdő nemzet a haza polgárisodásával s alkotmányával egykoru pannonhalmi benzérend feloszlatását az 1790-ik országgyűlés sérelmei közé sorozta. Somogyi Dániel főpát az új királynak már azon biztató ígérétevel jött vissza Bécsből, hogy méltányos óhaja teljesülni fog.

Somogyi főpát már nem érte meg ezen leghőbb óhaját.

Ferenc király 1802. ápril 25-én kelt királyi oklevéllel a pannonhalmi benzérendet az 1786-ig élvezett jogaival együtt visszaállította. Ezen oklevél szerint a rend áll a pannonhalmi főpátságból, a tihanyi, bakonybéli és dömölki fiókapátságokból; a szerzet köteles a következő tiz gymnasiumot: Pozsony, Győr, Pécs, Székes-Fehérvár, Nagyszombat, Kőszeg, Komárom, Esztergom és Pápa tanárokkal ellátni és 21 helységet lelkészekkel.

Novák Krizosztom pécsi főigazgatót főpátáttá tették és 32 életben maradt benzéssel nagyszámu egyházi és világi főur jelenlétében Kollonics László kalocsai érsek mint biztos nagy unnepeilyel vezetett be az ősi monostor jogaiba. Szervezkedés közben a fehérvári és pécsi főgymnasiumot a zircziek vették át, minnek fejében a zircziek a pozsonyi és győri jogakademiákon a bölcséleti fakultást vállalták el. Kovács Tamás főpát alatt épült 1830 ban a századokra szánt hatalmas torony és 1831-ben a nagyszerű könyvtári épületszárny. Ekkor alakult Guzmics Izidor apát vezetése alatt Bakonybélben a tanárképző intézet, melynek elvégzése után a rend növendékei a főigazgató elnöklete alatt képesítő vizsgálatot tettek és erről oklevelet is kaptak. Nagy részük egyetemekre is mentek és Budapesten és Bécsben bölcsélet-tudorokká avattattak. Ez időtájban került dr. Stanke Leander a bölcséletből, dr. Ruzicska János a keleti nyelvekből, dr. Jedlik Ányos a fizikából és dr. Márkfy Samu a bibliumból Budapestre egyetemi tanácsokra. Készült a szabadságharc és hogy mily szellemben működtek a benzések, arról tanuskodik dr. Rónay

Jácint, dr. Rómer Flóris és Czuczor Gergely neve; mindannyi hőse és martyra a hazaszeretnek. Dr. Rimely Mihály főpát alatt 1845-ben Altieri és 1851-ben Viale Praela pápai nunciók; 1852. június 30-án I. Ferenc József és Albrecht főherceg tisztelték meg látogatásukkal az újabb virágzásnak örvendő Pannonhalmát. A kiegyezés után a magyar tanárok itthon való kiképzetésére irányulván minden törekvés. dr. Kruesz Krizosztom főpát beszűntetvén a rendi növendékeknek külföldön való kiképzését Pannonhalmán 1870-ben tanárképző intézetet szervezett, melynek elismerését az országházban vivta ki. Ő építette újra a székesgyházat, melynek felavatásán József főherceg képviselte a királyt és hangsúlyozta, mily hálás tanítványa ő a benzés rendnek, mert dr. Rómer Flórisban tanárját tiszteli; fiait is benzések tanítására bizta. Dr. Kruesz volt az első benzés főpát, ki valóságos b. titkos tanácsos lón.*) Utódjában Vasary Kolozs személyében pedig a

*) Alatta kezdődött a zala-apáti apátság-nak a főpátságához való visszacsatolási ügyének tárgyalása, melyet Vasary Kolozs fejezett be. Az új apátság fejében a rend egy új gymnasium vezetését fogja átvenni.

királyi kegyelem a pannonhalmi benzést érthető legnagyobb kitüntetésben részesítette, midőn az ország hercegprímásává tette. Pannonhalma tudományos és tanítási ügye magas színvonalra emelésén most a főigazgatóból lett főpát Fehér Ipoly fardozik, ki mint a közoktatási tanács elnöke, országos iskolai ügyekkel is hivatva van foglalkozni.

A pannonhalmi benzések jelenleg 7 hittudományi, 15 bölcsellettudományi doktort, 89 okleveles főgymnasiumi tanárt, 4 szakvizsgálatot és 6 alapvizsgálatot tett tanárjelöltet számlálnak kebelükben. Pannonhalmán van négy tanfolyamból álló tanárképző főiskolája, melyen 15 tanár tanít. Ezzel az intézettel párhuzamos a theologiai főiskola 4 tanárral. Az államilag elismert tanárképző intézet hallgatói csak képesítő vizsgálatokra járnak a budapesti tudomány egyetemre. Van azonkívül egy lyceum Pannonhalmán a gymnasium 7. és 8. osztályával, honnan a győri főgymnasiumba mennek a tanulók érettségi vizsgálatra. A növendékek száma 50. Ezenkívül tanitanak a pannonhalmiak három főgymnasiumban; Esztergom, Győr és Sopronban és három kis gymnasiumban: Ko-

liberális voltukat sem kürtölték soha szájas izléstelenéssel, hanem annál szilárdabban ragaszkodtak mindig a szabadelvű irányzathoz.

A Deák-párti hagyományok megújításának egyik jelét látjuk mi a gróf Széchenyi Gyula kinevezésében. S meglepéssel köszöntjük ezt a viszatérést a magyar közélet legtündöklőbb tradíciójához. A nemzet közjogainak terén erős és világos meggyőződésekre van szükség a közelmúltak homályai és ingadozásai után. A közszabadságok tekintetében elfogulatlan jogtisztelre van szükség a közel múltak eszakiasságai után. S ama liberális után, mely maga magát dícsérte, hadd jöjjön vissza az a szabadelvűség, amelyet a tettereje s kitaratása, alkotásainak merészsége és tökéletessége dícsért. A Deák Ferencz hatalmas korszakának egyik tanuja és részese az új miniszter, aki mágnás létére a demokratikus haladásnak s a könyörtelen szabadelvűségnek lobogója alatt küzdött következetesen. Méltán kíséri tehát gróf Széchenyi Gyulát a nemzet elismerése arra a polczra, ahová a királyi bizalom szólítja s ahol értékes egyéniségével nagy szolgálókat fog tehetni királyának s hazájának.

Különfélék.

Bécsi kalauz.

- Bécsi magyar egyesület: I. Thein-faltstrasse 4.
- Bécsi magyar iparoskör: I. Singerstrasse 28.
- Otthon, bécsi magyar társaskör. I. Schulerstrasse 18.
- Első alsó-ausztriai magyar munkásképző-egylet. VI., Magdalenenstrasse 65.
- Bécsi magyar dalkör. IX., Garmionsgasse 20.
- Magyar hitszónoklat minden vasárnap délelőtt 11 órakor a Kärtnerstrassenben levő Johanner templomban Torina Izidor lelkész által.
- Akademie der bildenden Künste. Képzőművészeti akadémia, Schillerplatz 3.
- Akademie, Theresianische. Theresianum vegyészeti laboratóriummal, IV. Favoritenstrasse 15.
- Akademie der Wissenschaften. Tudományos akadémia, I. Universitätspl. 2.
- Albertina Albrecht főhercege rézmet. szeti és rajzgyűjteménye, I. Augustinerbaste.
- Állatsereglet a Schönbrunni kertben.

máromban, Kőszegen és Pápán. Gymanasiumi tanári alkalmazásban van 83. Lelkipásztorkodással foglalkozik 27 egyén különböző plébánián és négy filialis apátságban. A rend iránti bizalom jele, hogy Komáromban, Kőszegen és Pápán kis gymnasiumaikat az illető városok főgymnasiumokká akarják kiegészíteni. Szabadka, Szegszárd, Ujvidék, Békés-Gyula és Sárvar gymnasiumokat benczések vezetésére ohajtották bizni és a nagy-szombati főgymnasium átvételét is a pannonhalmiaktól remélik. Jelenleg a rend élén álló főpap, Fehér Ipoly főpát azonban minden törekvését oda irányítja, hogy a rend Budapes-ten vehessen át egy főgymnasiumot, melylyel kapcsolatosan a rend tanárképző intézete is a fővárosba kerülne. Ezzel a főpát valóban korszakot alkotó újítást vivna ki Pannonhalmi történetében. A pápai új gymnasiumi épület (melyre közel 50,000 frtot áldozott) és számos korszerű újítás ugyis az ő nevéhez fog fűződni.

Zárom Vasary Kolos szavaival: »Hogy a pannonhalmi benedekrend tagjai századunkban mikép működnek? Közreműködnek-e hazai köz-művelődésünk, tudományosságunk

- Arsenál es. k.
- Felsőe magánkönyvtára I. Hofburg.
- Udvari könyvtár: I. Josefsplatz.
- Egyetemi könyvtár: I. Franzensring.
- Tudományos akadémia könyvtára: I. Universitätsplatz 2.
- Képzőművészeti akadémia könyvtára: I. Schillerplatz 3.
- Technika könyvtára: IV. Technikerstrasse 13.
- Keleti muzeum: I. Schottenring.
- Múpar muzeum: a Stubenring.
- Kunsthistorisches Museum és Naturhistorisches Hofmuseum: Állat-, növény- és ásványtan gyűjtemény. Burgring.
- Ophthalmologiai muzeum: közkör a házban IX. Spitalgasse 2.
- Technologiai iparmuzeum: I. Eschenbachgasse 11.
- Kunstverein: I. Tuchlauben 8.
- Művészház: I. Lothringerstrasse 9.
- Kereskedelmi akadémia I. Akademie-miessstrasse 12.
- Naturalien-Kabinet: I. Josefsplatz.
- Képzőművészeti képtár: I. Schillerplatz.
- Schatzkammer.
- Museum der Stadt Wien: I. Rathaus.

Kivándorlás. Balás Árpád királyi tanácsos, a mezőgazdasági muzeum érdemes igazgatója a kivándorlás korlátozása céljából, igen beható és sok oldalú mozgalmat indított. Az Országos magyar gazdasági egyesülethez indítványt adott be, hogy egy bizottság bizassék meg a kivándorlás ügyének tanulmányozása céljából s erről az igazgató-választmányának jelentést tegyen. A tanács elfogadta a javaslatot s legközelebb ülést fog összehívni, a melyen az egyesület közgazdasági szakosztálya fogja a kivándorlás kérdését különösen a mezőgazdaság szempontjából megvitálni. De a közgazdasági társaságnál is indítványt tett Balás igazgató a kivándorlás dolgában s szintén bizottság kiküldését kérte, a mely a kérdést általános közgazdasági szempontból vitassa meg. A Nemzeti szövetség kebelében két értekezlet is volt ez ügyben s Balás Árpád elnöklésével bizottságot is küldtek ki, a mely a kérdéssel foglalkozni fog s különösen az Amerikába való kivándorlás szempontjából fogja tárgyalni a kérdést. Végül a földrajzi társasághoz is fordult a jelentős ügy mozgatója s ott azt kérte, hogy amennyiben a kivándorlás megakadályozható nem volna, gondoskodjék a társaság arról, hogy a kivándorlók utasításokkal és utmutatással láttassanak el s szerezzen beható tudomást a társaság a magyar telepekről s lehetőleg ezek felé irányítsa a most céltalanul kivándorló és nyomorúság elé néző népet. Értesülésünk szerint mindezek a társaságok

egy-két tagot küldtek ki, a kik legközelebb közös értekezleten fognak a széleskörű mozgalomról tárgyalni. Veszedelemes mérveket ölt a kivándorlás a bácsmezei svábok között. Boroszlói ügynökök működnek erősen s nemcsak a férfiakat, de a nőket is csábítják kivándorlásra mindenféle ígéretekkel. A napokban Gombos-Bogojeváról 30 család vándorolt ki Sziléziába, férfiak, asszonyok és leányok ve yesen. Uj-Verbászról 118 munkáscsalád költözik s indul a napokban Németországba. Mult héten tartották ez utolsó istentiszteletet, melyen a lelkész meghatottan bucsuztatta el őket, Gombos-Bogojeva, Bács-Bresztovác, Kis Hegyes, Ó-Moravica, Mélykut és Apatin községeket a boroszlói ügynökség valóság-gal megmetelyezte a kivándorlásra buzdító röpiratokkal és a szegény népet a kivándorlás láza fogta el. A kivándorlási ügynökség teljes ellátást és havi 150 márkát, de hogy mit kapnak meg ebből, az a jövő titka. Félő, hogy drága pénzen kell majd külföldről munkásokat behozni, ha így tart a kivándorlási láz.

Harminczéves szolgálati jubileum.

A budapesti közúti vaspálya társaság központi főfelügyelője, Irsai Ignác mult héten ünnepelte szolgálatának 30 éves jubileumát. Ez alkalomból a társaság tisztikara testületileg tisztelgett a jubiléusnál s annak nevében Gál Károly központi felügyelő megleghangu üdvözlőbeszédet ítézett Irsaihoz. visszapillantást vetve a társaság történetére, utalt annak óriási fejlődésére s átalakulására. A társaság története, szót, összefort a főváros hatalmas felvirágzásával s világvárosi jellegével. Az ünnepeltnek e nagy és ritka sikerek elérésében rendkívüli érdemei voltak és a nehéz munkából, mint a kötele-ségteljesítés mintaképe, mindenkor kivette a maga részét, a tisztikarnak és személyzetnek pedig mindenha igaz barátja és pártfogója volt. Egvuttal a tisztikar barátsága jelöl remekmű emléktárgyat nyújtott át. Irsai főfelügyelő meghatottan köszönte meg kár-társai megemlékezését s válaszában kifejtette, hogy működésében mindig szem előtt tartotta, hogy a társaságnak mily feladatai vannak a főváros életében s hosszú működése alatt sohasem jutott ellentétbe ez állásponttal. De e mellett mindenkor a hivatalnokok összetartására törekedett s arra, hogy minden jogos érdek kielégítést leljen, mert csak ilyen uton lehet elérni azt a célt melyet a főváros közönsége és a

társaságnak érdekei egyaránt megkiván-nak. Ennek tulajdonítja azt, hogy hosszú működése ily elismerésre talált s meggyőződése az, hogy ugyanez a szellem tölti el az egész tisztikart. Ezzel az üdvözlöt az ünnepelt lelkes éljenzésével véget ért.

Államsorsjáték. Ő császári és apostoli királyi Felsőeinek legfelsőbb rendelkezése a cs. kir. lottójóvedéki igazgatóság a birodalom innen részének polgári jótékony céljaira a XXXIII. államsorsjátékot rendezi. A huzás visszavonhatatlanul 1900. évi június hó 7-én este 6 órakor lesz. Az idei különös dűsan felszerelt állami sorsjáték 16.514 nyereményt készpénzben tartalmaz, beosztva 300 nyereményre, 8107 elő- és 8107 utónyereménnyel, 410,200 korona összértékben. A főnyeremény 200,000 korona. Ehez csatlakozik számos nyeremény 10,000 koronával, 5,000 koronával, 3,000 koronával, 2,000 koronával stb. A legkisebb nyeremény 10 korona. Minden sorsjegy az összes 16 514 nyereményre játszik, és a számos elő és utónyeremény folytán egy és ugyanazon sorsjeggyel több nyeremény is elérhető. A jelen sorsjátékúal mint különös előny megemlítő, hogy a nyeremények száma sokkal nagyobb mint az előbbeni államsorsjátékoknál; ez a sorsjáték tehát rendkívüli kedvező nyereség-esélyeket nyújt. A nyeremények kifejtéseért az államkincstár szavatol. Egy sorsjegy ára 4 K. Teljes joggal állítható, hogy alig van sorsjátékvállalat, mely aránylag ily csekély sorsjegyár-nál a résztvevőnek ily rendkívüli előnyöket nyújtson. Aki ezen sorsjátékban részt vesz, az annak a tudatában lehet, hogy hazafias és emberszerető művön működik közre. Sorsjegyek kaphatók az államsorsjáték osztályban Bécsben I. Riemergasse 7, vasuti-, posta-, távirat- és adóhivatalokban, váltóüzletekben, dohánydözsédekben és lottóüzletekben. A sorsjegyek bérmentve küldetnek meg.

Közgazdaság.

Gizella egylet férjhez menendő leányok kihazasítására. Az 1899. évről szóló mérleg ismét szép gyarapodást mutat és igazolja a Gisella egylet céltudatos tevékenységét. A lefolyt évben 17,000 kötvényt állítottak ki 19 1/2 millió korona biztosítási tőke értékben. A biztosítási állomány leszámítva a törlesztéseket, esedékességeket, leszámításokat és fizetési megszünteté-

irodalmunk előmozdítására? Gondozzák-e elég önfeláldozással és sikerrel a haza legnemesebb cseméit — az ifjúságot? — E kérdések fellett itéljen a haza!»

A pannonhalmi székesegyház.

A pannonhalmi épületek legrégibb része a főoltár alatti úgynevezett kripta vagy altemplom. Ennek helyén épült a hagyomány szerint Pannonhalmán az első keresztény templom, melybe a kereszténység lett szent Márton még mint római katona feljárt az új vallás szerint Istent tisztelni. Sulpitius Severus ezen állítása mellett annyira megmaradt a hagyomány, hogy Nagy-Károly miután az avarokat legyőzte, ugyanezen a hegyen szent Márton toursi püspök tiszteletére templomot épített. A népvándorlás után első hiteles adatunk e helyen épült újabb templomra nézve az 1001-ben kelt alapító oklevél, melyben szent István első királyunk mondja, hogy itt már atyja, Géza fejedelem, kezdett monostort építeni szent Benedek szerzetesei számára. Ha a székesfehérvári templom maradványait tekintjük, fel kell tételeznünk, hogy szent István Pannon-

halmán is kőből épített templomot. Szent László és Kálmán királyaink okleveleinek tanúsága szerint ismételve Pannonhalmán tartózkodtak és az intentszetelet emelték, sőt szent Lászlónak megvan levéltárunkban egy leltára a monostor kincseiről, mely az arany és ezüst templomi szerek nagy gazdasága mellett tanuskodik. II. Béla király 1137-ben kelt oklevelé szerint • Abbas David Ecclesiam S. Martini divino iudicio combustam studioso labore reparavit, melioravit et amplificavit. Ugyanezen oklevél szerint II. Béla a nevezett esztendőben, a mit Felician érsek végezett, jelen volt a templom felszentelésén és a templomot újabb birtokkal is gazdagította. Az oklevélben kifejezett • studioso labore melioravit stb. kifejezés azt mutatja, hogy azon kor izlése szerint valószínűleg román izlésben építettek újra, a mint a legutolsó renovatiónál talált régi román oszlop és egy vörös márvány medence, oroszlan-fejekkel ékesítve, erre enged következtetni. Uriás apát, ki II. Endrét a keresztes háborúba követte, hazatérvén, elhamvasztva találta templomát és 1219-től 1225-ig román goth átmeneti izlésben újjáépítette.

Ezen harmadszor felépített templomot, mint II. Endrénék a pannonhalmi levéltárban őrzött eredeti oklevélben olvassuk, 1225-ben szentelte fel Briccius váci püspök Jakab nyit-rai és Janos zenggi püspök segédkezésével, a király és királynő, valamint számos főur jelenlétében. A templom akkori építkezése képezi nagyjában a mai templom alakját. Vannak, kik ezen időből származtatják a főoltár alatti altemplomot; de valószínűbb, hogy Eitelbergnek van igaza, ki sokkal régiebbnek tartja és a XII századból származtatja, sőt az úgynevezett szent István székét csakugyan első királyunk idejére vezeti vissza. Az mellékes, vajjon királyi trónusnak tartjuk e azt a vörös márvány fulkét vagy az apátok székének-e?

A székesegyház történetének újabb korszaka a XV. század végére esik, mikor a középső hajót felemelték és a két oldalhajót a főhajó végeig meghosszabították. Ez tisztán aesthetikai szempontból történt, mert nincs reá történeti adatunk, hogy az erős homokkőből épült templom valami baj esett volna

(Folytatása következik.)

A felhívás hatott, a példa vonzott. 1888-tól fogva minden évben tartattak hasonló összejövetelek; az 1892. évi iberni közgyűlés már teljesen kiépítette az interparlamentáris szövetség szervezetét és ez idő szerint, Görögországot kivéve, minden alkotmányos Európai állam, valamint az Egyesült Államok bírnak nemzeti interparlamentáris csoportokkal, akik tagjai az interparlamentáris nemzetközi szövetségnek.

Az interparlamentáris szövetség, mint olyan férfiak gyülekezete, akiknek tényleg beleszólásuk van a nemzetek ügyeinek intézésébe, tagadhatatlanul a békemozgalom csúcspontja és legfontosabb szerve; de egyszersmind olyan, amely — éppen tagjainak a helyzete miatt — a felelősség legteljesebb érzetétől áthatva kell, hogy működjék. Béke-egyletek és azok gyűlései ám menjenek céljaik kitűzésében az utópiáig, követeléseikben az abszolút kívánatosnak határáig, ne kívánjuk, hogy minden eszmény már mint kompromisszum szűllessen: satnya eredmény lesz abból, ha már az is kompromisszum, aminek — hogy érvényesüljön — tények ellentálló erejével újabb kompromisszumra kell lépnie.

De törvényhozók és gyakorlati politikusok szövetségétől joggal olyan eszmét kívánhatunk, amely az adott helyzettel és a fejlődés fokozatosságai törvényével számol, az ő feladatuk az általános békeaspirációnak olyan konkrét tartalmat adni, mely belőle azt formulázza, a mi most és a belátható jövőben megvalósítható. És az interparlamentáris szövetség megfelel ennek a követelménynek. Már az első 1888-iki összejövetel előtérbe állította a béke biztosításának azt a konkrét eszközt, melynek létesítésére a szövetség mindinkább összpontosította fáradozásait: a nemzetközi választott bíróságok ügyét.

A lefegyverzés problémájával, mint időelőttivel nem kívánt foglalkozni; más a béke fenntartását érdeklő tételket, mint például okáért az idegenek jogának, a semleges államok helyzetének kérdését, melyekkel éppen a budapesti 1896-iki gyűlés foglalkozott, nem zárt ugyan ki tanácskozásából, hanem törekvéseinek központja mindig a nemzetközi bírások eszméje maradt. Az 1895. évi emlékezetes brüsszeli nagygyűlés e bírások teljes szervezeti és eljárási tervét dolgozta ki és azt elnökének Descamps belga szenátorok egy remek emlékirata kapcsán az összes hatalmasságoknak bemutatva. Eljárási és gyakorlati helyességének meg is van a próbája: az eredmény. Csakhogy ez az eredmény nem ott és nem úgy következett be, mint a hogy vártuk. Mi a közvélemény felbuzdítását és sorakozását reméltük ügyünk mellett, a hatalom részes tényezői útján akartuk eszméinket diadalra juttatni és teljesen el voltunk készülve arra, hogy a kormányok végre lassan a közvélemény nyomása alatt fognak utánunk kullogni. És ime megfordítva történt.

A közvélemény közömbösen nézte működésünket, jóformán tudomást sem vett róla a kormányok pedig felkarolták törekvéseinket, magukévá tették, legalább formában, programunkat. midőn a tavalyi emlékezetes hágai békekongresszuson egyértelműleg a következő nagy horderejű kijelentéseket ígtatták nemzetközi egyezménybe: „16. cikk: Jogi természetű kérdésekben és különösen a nemzetközi egyezmények magyarázatának vagy alkalmazásának kérdéseiben az aláíró hatalmak a bírói eljárást (arbitrage) ismerik el azon viszályok megoldása legsikeresebb és egyszersmind legméltányosabb módjának, melyeket diplomáciai uton nem intéztek el“ továbbá 27. c.: „Az aláíró hatalmak kötelességnek tekintik, hogy a mikor kettejük vagy többjük közt

éles összeütközés kitörése fenyeget, ezeket emlékeztessék, hogy nyitva áll számukra az állandó nemzetközi törvényszék. Ennek folytán kijelentik, hogy az összeütköző felek emlékeztetése a jelen egyezményre s a béke magasabb érdekében adott azon tanács, hogy az állandó nemzetközi törvényszékhez forduljanak, másnak mint barátságos ténykedésnek (actes de bons offices) nem tekinthető.“

Egyet ez az eredmény mindenestre bizonyít: azt, hogy az interparlamentáris szövetség törekvései nem az utópia, hanem a gyakorlati élet terén mozognak, gyakorlati politikusokhoz méltó munkát végeznek. Gimnásiumi tanulmányaim során, — sajnos, már régen volt, de ma is élénken emlékszem, arra a sajtóságon benyomásra, melyet a geometriai tétel reám gyakorolt. Van ugyanis a hiperbola nevű görbitett vonalnak egy formulája, mely szerint az egyenes vonal, mely bizonyos irányítással feléje húzódik, az úgynevezett „asymptota“ vég nélkül közeledik feléje, de soha el nem éri, a távolság, mely a vonalat a hiperbolától elválasztja, annyira csekélylyé válhat, hogy azt rajzban kitétni lehetetlen, csak minimális tört számokban fejezhető ki: de el nem érvénzik soha. Emlékszem, mennyire tünődtem gyermekésszel ezen a paradoxális tétele, míg azt újra fölaltam az életben, mint az emberi haladásnak, az emberi tökéletesülésnek, az emberi jövésnek megmáshatlan törvényét. A béke ügye is e törvénynek van alávetve; az örök békét tudjuk, belátható időben biztosítani nem fogjuk; de ha elérjük azt, hogy tiz összeütközésből, mely különböző háborura vezetett volna, mondjuk kettőt — a nemzetek egymáshoz való viszonyáról egészségesebb tanokat és érzelmeket terjesztve, — kikerülünk, másik kettőt pedig békés eldöntés elé viszünk, de ha csak csupán egy háborút is sikerül meggátolnunk, mely alkotásaink és fáradozásaink nélkül kitört volna, akkor is ezer meg ezer viruló erőt mentettünk meg az emberiségnek és nem hiába dolgoztunk.

A hágai béke-gépezet kétségtelenül javítható, tökéletesíthető; de részleteiben lényeges hiba alig van. A megállapított intézmények a béke biztosítására teljesen alkalmasak — ha igénybe vétetnek. Ebben a fenntartásban, melyet elismerésünktől el nem választhatunk, „ha igénybe vétetnek“, ebben a bizonytalanságban rejlik a hágai alkotás legnagyobb hiánya. Az első gyakorlati feladat tehát e hiányon lehetőleg segíteni, más szóval azt az erőt megteremtíteni, mely biztosítja ama békeintézmények tényleges igénybevételét.

En ezt az erőt ott keressük, a hová a hágai konferencia azon kiváló tagjainak utmutatása vezet, akik egyszersmind az interparlamentáris szövetség tagjai és akik azt izenték nekünk Krisztianába: a béke gépezetét megcsináltuk, most önökön a sor, hogy annak mozgására a gőzerőt adják.

Keressük ott, ahol az interparlamentáris szövetség alap gondolatát látom, keressük az államhatalom népies elemében, a népek befolyásában saját soruk intézésére, a végrehajtó hatalom irányzataira is.

Mint már bevezetőleg mondtam: a népek e befolyásának szervezése a béke érdekében ez — és semmi egyéb az interparlamentáris szövetség. De azt is kénytelen voltam kiemelni, hogy mi tévedtünk, mikor mintegy magától értetődő dologként fölítettük és szentül hittük, hogy a tömegek mögöttünk állanak. Ez ma még nincs úgy — legalább nem mindenütt — velünk van az emberiségnek egy szellemi és értelmi elitje, de a tömegek közömbösek, sőt mint az angol példa mutatja, könnyen

esnek valóságos verekedési lázba. Működésünk fölfelé — ahol nem vártuk — sokkal nagyobb hatást gyakorolt, mint lefelé, ahol azt biztosra vettük.

Ime, itt kell segítenünk a bajon. A tömegekbe kell vinnünk azt az okos, gyakorlati és béke törekvést, melynek a gondolata a jog uralmának gondolata a nemzetközi életben üdvös és nemes, hogy megfér minden jogos érdek biztosításával, sőt hogy annak egyedüli ésszerű módja: mert az a hazafiság, mely inkább a hatalmi összeütközések kockázására bizza a nemzeti érdeket, mint a jognak érvényesülésére hasonlít egy olyan családapa gondoságához, aki gyermekei vagyonát biztos elhelyezés helyett a monte-carlo-i játékbárlangba viszi; fel kell őket világsítani azokról a nagy, minden egyes polgár életébe vágó érdekekről, melyek a béke fenntartásához kötvék és különösen arról, hogy a katonai terhek csökkentésének nélkülözhetetlen előzménye azon intézmények megszilárdulása, melyek a béke biztosítására szauvák, meg kell velük ismertetni ezeket az intézményeket, melyeknek felállítására is bizonyítja, hogy törekvéseink nem utópikusak, hanem igenis gyakorlatiak és hogy csak üres fejek pöffeszkedése és gondolkodási lustasága kéjeleghet tovább azokban a locus communisokban, melyekkel olcsó áron szellemi fölényt akar fitogtatni; szóval a közvéleményt kell oda irányítani, hogy a megalkotott békeintézmények igénybevételét követelje: ha ezt elértük, akkor meg van az az erő, mely azoknak üdvös működését biztosítja. Ezen az uton tehetjük gyakorlatilag kötelezővé a nemzetközi bírásokot, az esetek sokkal nagyobb számában mint amennyit bárki nemzetközi egyezmény útján javasolni merhetne; ezen az uton adunk gőzerőt a béke-gépezet működésbe hozatalára. És ezért akarom indítványozni — előbb a magyar interparlamentáris csoportban, ha pedig ez gondolatot magáévá teszi, a párisi közgyűlésen, hogy a sajtóhoz forduljunk és azt egy nemzetközi testvér-szervezet létesítésére felhívjuk.

A sajtónak ilyen szervezése különben a politikai hatalom népies alkotó elemére támaszkodó béke-akciónak szükségszerű kiegészítője; szinte csodálom, hogy nem jöttek reá tisztán teoretikai alapon is a mozgalom kezdeményezői. A nemzet részvéte saját soruk irányításában ugyanis a következő szervekkel bír: egyesülési, gyűlékezési jog, sajtó, népképviselő. Már most a béke-mozgalom szervezve van az egyesületi és gyűlékezési, valamint a népképviselői téren; egyedül a sajtónál mulatkozik hézag és a hézag tátongó ür az egész erősség falain. Ennek kitöltésétől, e nagy kívány szerencsés pótlásától függ akciónk sikere.

Meggyőződésem szerint nemzeti létünk jogi és etikai alapokon nyugszik, csak ez alapokon biztosítható és ezek elhagyásával romba dől. Belpolitikánk minden kérdésénél ez a tétel vezet és kifelé is keressük az összefüggést nemzeti feladataink és az emberi haladás, az emberi tökéletesülés problémái közt. Ami csekély befolyásom valaha volt a magyar politika irányítására, azt mindig ebben az irányban használtam fel és ha ezental még lesz beleszólásom, h sonló utat fogok követni. De azon etikai javak közé, melyek megóvására nagy sulyt fektetek, a művelt világ jó véleményét és rokonszenvét is sorozom. Egy világhatalom, minő Anglia ideig óráig kérkedhetik az erkölcsi izólaltsággal, nem tudom bölcsen teszi-e, de teheti: kisebb nemzetek nem nélkülözhetik azt az erőtevényt, mely a többi népek rokonszenvében kínálkozik. E rokonszenvre a ultban erős czimeket szerezhetünk, de egy-

Folytatása az 5-dik oldalon.

Nizza.

Franciaország.

Grand Hotel Milliet

Kényelmes fekvéssel és berendezéssel. A város központjában. Nagy társalgási helyiséggel. Villamos világítás. Felhuzógép. Elsőrangú ház.

Meyer W.,
tulajdonos.

Nizza.

Franciaország.

Hotel de la Grande Bretagne

A Jardin Public mellett. Gyönyörű tekvéssel a két kaszinó között. A központban, a tenger partján. Pompás kilátással, déli irányban. A hangverseny és sétány a ház előtt. Elsőrangú szálloda. Kényelmes, modern berendezéssel. Villamos világítás.

Nizza legszebb helye.

Rueck és Textor,
tulajdonosok.

MONTE CARLO.

Hotel des Anglais.

Legszebb helyen, a kaszinó kertek közepén. Elsőrangú ház, kellemes családi otthon.

Német tulajdonos

Ludwig G.

Törley József és társa

Promontor (Budafok).

Ajánlják elismert kitűnő pezsgőboraikat:

„Talisman sec“ stb.

Vezérképviselő Ausztria részére:

Weislein Ferencz, II., Czervingasse 14.

Liste-intézet

BÉCS, V.,

Nicolsdorfergasse 8. szám.

Nagy leánypanzionátus (Lycée) szép kerttel, minden kényelemmel, elsőrangú tanterem, különös gond fordítatik a zenetanításra. Penzió 700 ft. Program és legjobb tanúsítványok az intézetből kikerült növendékek szüleitől rendelkezésre áll.

A panzionátusnak 30. iskolai éve 1899. október hó 2-án kezdődött.

Az ortopédiai tornaoktatás épügy mint tavaly, naponként orvosi füllügyelet alatt eszközöltetik.

Hôtel Terminus

A központi vasutnál. Szép kerttel. Központi fűtéssel. Fürdő a házban. Német kiszolgálás. Olcsó árak. Étterem, olvasóterem és egyéb kényelem.

Bellini F.
tulajdonos.

dül a multból meg nem élhetünk. A népcsalád nem ismer penzionistákat, csak folytonos munkáért fizet, folytatunk kell tehát a munkát az emberiség eszményeinek, közös nagy érdekeinek szolgálatában. Ezzel saját nemzetünket is szolgáljuk, nemeseen, eredményesen. Szabad tehát az emberiség és a nemzet kettős szent nevére hivatkoznom, midőn a magyar sajtót törekvéseink rendszeres támogatására felkérem és e czélból szervezkedésre felhívom.

Montenegro kereskedelme.

A Fekete hegyek népe az európai kereskedelemben eddig quantité négligeable volt és csetinjei üzleti jelentések vajmi ritkán jelentek meg. De most már ez a piac is kezd érdeklődést kelteni. Az utóbbi hetekben ismételtén adtunk hírt ottani közgazdasági mozgalmakról, sőt az olaszok erőlyesebb akcióit is kezdtek ott. Ehez képest czélszerűnek tartjuk egész terjedelmében közölni az alábbi francia konzuli jelentést, mely mult év végéről kelt, de csak most került nyilvánosságra; tekintettel az adatgyűjtés nehézségeire csak az 1898-iki adatokat adja, de sokkal bővebben, mint a hogy eddig szokták.

A kimutatás szerint Montenegro 1898-ban 96,766 mm. árut importált összesen 1,405,580 o. é. forint értékben.

A tüzetes adatok a következők: Montenegro behozatala:

	mm.	o. é. forint
Posztó, szövet, pamutárú	2,500	375,000
Kávé	1,662	166,200
Czukor	5,200	104,000
Rizs	3,000	45,000
Petroleum	6,000	60,000
Vas, aczél, bádög-, réz-, bronz-, ón- és ólomárú	5,600	100,800
Faárú, fabutor	3,000	16,500
Monószappan, viasz- és más gyertya	934	28,920
Festék, kén, kátrány	689	13,780
Üveg- és agyagárú	727	18,175
Bor, sör, szeszes ital, likör	4,845	72,675
Tészta és főzelek	1,785	21,420
Gabona	8,000	48,000
Czitrom, gyümölcs	563	5,630
Szótt hal, hentesárú, sajt	250	10,000
Faolaj, zsír, vaj	230	11,500
Boeskor és cipőbőr	811	64,880
Tégla, czement	8,000	24,000
Gyufa, szivarkapapír, író- papír	1,000	30,000
Gyógyárú, apró árú	1,000	10,000
Dohány	50	10,000
Zsineg, kötél	500	20,000
Kukoricza	20,000	100,000
Ló	20,000	24,000
Lőpor, robbantószer	200	9,000
Gyógyszer	40	7,000
Távirádai anyagok	80	6,000
Utépítési szerszámok	100	4,000
	96,766	1,405,580

Ezeket az árukat Montenegro a monarchiából, Oroszországból, Olaszországból, Törökországból, Franciaországból, Angliából és Szerbiából hoztatja.

A legtöbb áru természetesen a monarchiából jön, nevezetesen: kézműárú, gyarmatárú, vas, tészta, szeszes italok, téglá, czement, czukor, rizs, sör, bor, gyümölcs, gyógyszer, szappan, petroleum, gyertya, gyufa, butor, papír, bőr, fémek, festék, kátrány stb.

Törökország szállit: rizst, lisztet, kukoriczát, bort, eledeleket, petroleumot, vasat; Görögország: ruhaneműt, szappant, bőröket; Olaszország: kész ruhát, gyertyát, sőt, rizst; Anglia: pamutárut; Franciaország: bort, konzerveket; Oroszország: kukoriczát.

Montenegro kivitele 30,125 mm.-t tett 711,960 o. é. frt értékben, nevezetesen:

	mm.	forint
Faolaj	2,000	16,000
Mosatlan gyapju	3,200	160,000
Szömörce	10,000	40,000
Szótt és füstölt hal	1,504	18,048
Rovarirtó (pyrethrum)	120	12,000
Juh-, kecske, és báránybőr nyers	1,827	182,700
Babérfalevél	200	1,000
Fabogyómag	3,846	1,922
Széna	300	450
Zöld takarmány	1,020	2,040
Tüzelő fa	2,000	2,000
Vadbőr	100	18,800
Viasz	100	10,000
Méz	500	10,000
Füstölt bus és zsiradék	1,300	26,000
Selyemgubó	110	11,000
Dohány	2,000	200,000
Összesen	30,125	711,960
Állatok	száma	forint
Ökör	12,288	245,760
Juh, kecske, bárány	100,000	200,000
Ló	500	15,000
Sertés	1,448	7,240
Összesen	114,236	468,000

Az összes kivitel e szerint 1.179,960 o. é. frt értéket képviselt, az 1.405,580 frt értékű behozattal szemben.

Montenegro kivitele legnagyobb részben a monarchiába irányul; oda megy az olaj, a gyapju, az élőjószág, a szömörce stb.

Olaszországba mennek juhok, sertések, üstölt hus, szótt hal; Maltába ökrök; Franciaországba: juhok, sertések; Szerbiába: füstölt hal, faolaj; Törökországba: apró jószág.

Franciaországból 1897. óta öszkor egy hajó szokott jönni Antivariba és szállitja Marseilleba a Vuletics czég által feladott juhokat; tavaly ez a czég 9—10,000 juhot küldött Marseillebe.

Természetes, hogy a fejedelemség a forgalom legnagyobb részét a monarchiával bonyolítja le, mert Cattaro ma is jóformán az egyedüli kikötő, amelyen át Montenegroval közlekedni lehet. Antivari és Dulcigno felől a közlekedés nagyon rossz.

Egy belga társulat tett ugyan ajánlatot, hogy Antivaritól Podgoriczába vasutat épít, melyre az árukat a Scutari mentén levő Vir-Bazarban rakukát át a hajók. A francia konzul megjegyzi, hogy a terv sorsáról nincs tudomása; az építést nem tartja könnyűnek, de lehetségesnek és megjegyzi, hogy a vasut létesítése esetén a francziák jól tennék, ha Marseilleből Antivariba rendszeren járatnának hajkat és Antivariban raktárt rendeznének be.

Végül a jelentés azt tanácsolja a montenegrói kormányának, hogy a vármokot ne emelje, inkább még szállitja le, kikötőt nyissa meg az idegeneknek, adjon engedélyeket vasutak építésére, a fejedelemség bányáinak és erdőinek okszerű kihasználására és akkor az állat- és borkivitel is nagyobb lendületnek fog indulni.

CSARNOK.

Bolygó Thália.

— Humoreszk. —

Irta: *Gladiolus.*

(Folytatás.)

— Van nekem egy leányom •Hanni•-nak hívják, még csak mult héten volt 16 éves, de senki se hinné, olyan alakja van neki, mint egy királynőnek. Azt tartják rá, hogy nagyon szép, persze én nem mondhatom, mert nekem akkor is tetszenék, ha a világ legcsufabbja volna is. Talán tetszett is látni, ott ült velem mindig az elsősor zsolyében. Nincs szerencsém, azaz lehet, hogy láttam, de az én memoriám igen

rossz, az arcokat illetőleg. Dehogy nem emlékszik, hisz igen feltűnő egy alak Olyan fekete göndör haj nincs is több a városban és többnyire vörös blouz volt rajta, mert az áll neki legjobban. Igen szeret a színházba járn, már előre örült mikor hallotta, hogy társulat jön a városba. Különösen, ha drámát adnak nem bírok vele, addig könyörög, míg csak meg nem veszem a jegyeket. Sokszor az apja se tudja, el kell neki hazudnom, hogy ehhez, vagy ahhoz a sógorasszonyhoz vagyunk hiva, csak hogy kikerüljem a veszekedést, mert igen ideges egy ember, tavaly is 6 hétig volt a fürdőben. Bizony ő nem szereti a színészetet, meg az igazat megvallva, nem is igen futja nálunk az ilyen fölösleges kiadás, mert bizony nagyon rosszul megy az üzlet.

Tetszik tudni, itt a zsinagógának átal van a kreislereiunk, abból ugyan nem élhetnék meg, de libákat is tömök, szerencsére amellet még van egy kis haszon, aztán meg így tollat is gyűjthetek a Hani számára. Van már neki hat nagy párnája tiszta pehelylyel töltve, meg egy cselédágyba való nagy tarkatollu dunnája, mert előre kell az ilyesmiről gondoskodni, hisz ki tudja, hogy meddig élek, az ilyen 65 éves asszonynak már nem lehet sok hátra, aztán az apának meg más gondjai vannak, különösen ez az én Jakabom olyan szeles ember, no azért igen jó a családjához, de hát beteges szegény, nem is vehetem tőle rossz néven. Sokszor busul a felett, hogy nincsen fiugyermekünk, volt ugyan egy, a Móríc, de meghalt szegény 3 éves korában, pedig most jó hasznát vennék neki az üzletben, nagyon egy okos fiu volt, mondta is mindenki, hogy nem fog megmaradni. Az igazgató már fészkelődni kezdett e hosszú bevezetésre. Talán föl is tartom kegyedet? Dehogy — — — dehogy.

— Én tulajdonképen a Hani miatt jöttem, az igazgató urnak a hősszerelmese nagyon elcsavarta a fejét. Eleinte nem tudtam semmit a dologról, de az ismerősök besugták, hogy Hanim sokszor kinn sétál a temetőben a hősszerelmessel, a ki mindig szerelmes verseket szaval a leányom fülébe, annak pedig nem kell sok, mert ugyis rajong a színészekért. Szeretnék egy kis fölvilágosítást kegyedtől erre az urra nézve, tisztességes-e vagy nincs e neki felesége, mert én azt hallottam, hogy a színészek nagyon sokszor házasodnak.

A leányomat a napokban elővettem, mert nagyon restellem a dolgot, hogy magát egy színészszel hirbe hozta, de kérem nem lehet a Hanival már beszélni, fülig szerelmes bele, ugy tele szavalta már a füleit, pedig én a leányomat nem színészek neveltem, a szinpadon az igaz szeretem őket, de vömnek valami üzletembert szeretnék.

Hani kivallotta, hogy már meg is csókolta őt az az ur, hát nagyon szeretném tudni mi célja a leányommal, föl is kérem kegyedet, hogy mondja meg neki, hogy ne kerülgesse az én leányomat, mert ha az apja megtudja, nagy baj lesz belőle, hisz Jakab szörnyen büszke a Haninkra.

— Majd beszéllek vele, de ne tessék komolyan venni a dolgot, az ilyen fiatalemberek mindenkinek udvarolnak, tudom magamról, mert én is voltam egyszer fiatal. Aztán különösen a színész, nagy csapodár, már maga a hivatása hozza magával.

Folytatása következik.

Bösendorfer L.

cs. és kir. osztr.-magy. udv. és kamarai

zongoragyáros

Bécs, I., Herrengasse 6. sz.

Raktár Budapestén:

CHMEL és FIA czégnél

Gizella-tér, Haas-fele palota.

Legrégibb czég

egyleti

jelvények,

diszérmekek

és

versenydíjak

gyártására

A legtöbb magyar egylet szállitói.

Abel József és Agoston

ékszerészek

BÉCS

IV. Wiedener Hauptstrasse 3.

Mintaküldemények (arany-, ezüst- és fém-készítmények) bérmentve küldetnek = A czég alapított 1835-ben. =

Winterberg

tan- és nevelőintézet leányok részére

nyilvánossági joggal

Bécs XVIII.

Währing, Carl Ludwigstrasse 30 és 32. Részletes prospektusokat kívánatra ingyen és bérmentve küld a tulajdonos

Winterberg Mária asszony.

Legrégibb magyar pezsgőgyár. Alapított 1825-ben.

HUBERT J. E. POZSONY

Gentry Club

Extra dry.

Abudapesti országos kaszinó pezsgője.

Készítmény francia mód szerint!

Ha jó kiszolgálásban akar részesülni, csakis a közkezdveltségü régi hirnevü gr. Keglevich István utd. ozág cognacját vásárolja, mely ismert kiténő minőségekben és pedig * * * * * extra * * * * * és V. S. O. mindenütt kapható.

Milano

Olaszország

Grand Hôtel Continental.

A város központján, a Catharale és a Viktor Emenuel Galeria közelében. Személyfelhuzógép. Vasuti jegy-irodával. Olcsó árak.

Clerici T. tulajdonos.

Felhívás.

Ő császári és apostoli királyi Felségének legfelsőbb rendeletére a cs. kir. lottójövedéki igazgatóság

a birodalom inneni részének polgári jótékony céljaira a

XXXIII. államsorsjátékot

rendezi.

A huzás visszavonhatatlanul 1900. évi június hó 7-én este 6 órakor lesz.

Az idei különös dúsan felszerelt állami sorsjáték

16.514 nyereményt készpénzben

tartalmaz, beosztva 300 nyereményre, 8107 elő- és 8107 utónyereménnyel,
410.200 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona.

Ehez csatlakozik számos nyeremény 10.000 koronával, 5.000 koronával, 3.000 koronával, 2.000 koronával stb.

A legkisebb nyeremény 10 korona.

Minden sorsjegy az összes 16.514 nyereményre játszik és a számos elő- és utónyeremény folytán egy és ugyanazon sorsjeggyel több nyeremény is elérhető.

A jelen sorsjátéknál mint különös előny megemlítendő, hogy a nyeremények száma sokkal nagyobb, mint az előbbeni államsorsjátékoknál; ez a sorsjáték tehát rendkívüli kedvező nyereség-esélyeket nyújt. A nyeremények kifizetéseért az államkincstár szavatol.

Egy sorsjegy ára 4 korona; legalább 5 darab sorsjegy vásárlásánál minden sorsjeggyért 3 korona 60 fillérnyi leszállított ár számítottatik. A sorsjegyek átküldése portómentesen történik.

Teljes joggal állitható, hogy alig van sorsjátékvállalat, mely aránylag ilyen csekély sorsjeggyárnál a résztvevőnek ilyen rendkívüli előnyöket nyújtson és hogy sehol (sem magánsorsjátékoknál, sem pedig igérvényeknél) nem nyílik alkalom, 4 korona betétért 200.000 koronára rúgó nyereményt elérhetni.

A sorsjátékokból elért tiszta jövedelem hováfordítása mindig Ő Felsége által határozottatik meg. Itt csak megemlítendő, hogy az előbbeni években rendezett államsorsjátékok tiszta jövedelmeiből számos jótékony intézet az osztrák-magyar monarchia minden országaiban, ugymint: rokkant-menházak, kórházak, nevelőintézetek, árvamenhelyek, tébolydák, vakok és némák intézete részint segélyezettettek, részint alapítottak.

Aki tehát ezen sorsjátékban részt vesz, az annak a tudatában lehet, hogy hazafias és emberszerető művön működik közre.

Sorsjegyek kaphatók az államsorsjáték osztályban Bécsben, I., Riemergasse 7. szám, vasuti, posta- és adóhivatalokban, váltó üzletekben, dohánytőzsdékben és lottó-üzletekben. A sorsjegyek bérmentve küldetnek meg.

Bécsben, 1900. évi április hóban.

Cs. kir. lottó-jövedéki igazgatóság.

A közhasznú és jótékonyezélu államsorsjáték osztálya.
(Bécs, I., Riemergasse 7.)

Bécs legnagyobb
 legyező-, nap- és esernyő-különleges áruháza
WEISS MÖR, Bécs, I., Kärntnerstrasse 18.
 Telefonszám 7120. „ZUM MAGNET” Magyarul beszélnek.

Üveges gyémánt és gyémánt-szerszám-gyár
Urbanek János és társa
 BÉCS, IX., Porzellangasse 18.

az államvasutak és a tengerészeti műhelyek szállítói. Nyers gyémántok furó ezélokra, üveghuták és gyémántfogalók részére. Gyémántok üvegmetszésre, köszörülés és technikai ezélokra. Jitografusok, kartongyárosok részére, acél, porcellán és papírhengerek furására és lecsavarására.
 Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Dr. KENTZLER
 tüdő- és gégebetegyek sanatoriuma
 Arcóban
 Nyitva szeptember 15-től május 15-ig.
Gyógykezelés és teljes ellátás.
 Tulajdonos kezelő orvos:
Dr. Kentzler Jozsef
 nyáron fűrdőorvos Gleichenbergben.

Lussinpiccolo. Klimatikus gyógyhely.
Pension „Fritzi”. Családi ház.
 Szeptembertől májusig nyitva. Gondosan kezelt kitűnő konyha. Tengeri s edesvíz-fűdő a házban. Teljes ellátás naponta 2 frt 50 kr. Szoba 50 krtól 2 frt 50 krig. Szeptember, októberi hónapokban tengeri fűrdők. Prospektus kívánatra ingyen küldetik.

Horváth Géza
 zenetanár
 ajánlja zongoraiskoláját magyar családoknak. Magánzongorákat is elfogad.
 Lakás: VII., Mariahilferstrasse Nr. 82.
 Prospektust díjmentesen küld.

Damó Ferencz
 polgári és katonai lábbeli készítő.
 Dícsérő oklevél tulajdonosa.
 Bécs, I., Riemergasse 17
 (a Singerstrasse sarkán.)
 Ajánlja magát minden e szakmába vágó munka pontos kivitelére.
 Különlegessége: a katonai lábbeli.

Gries Bozen mellett.
Hotel „SONNENHOF”.
 Elsőrangú szálloda a dépendancokkal együtt. — Felluzó gép. — Omnibus a bozeni vasuti állomásnál. Téli kert és fedett folyosó fűtve. Nagy parkterület. Gyönyörű napos hely szép kilátással. Saját bérkocsival.
Archauer Teréz asszony.

Arco. Dél-Tirol.
Hotel Pension Bellevue.
 Déli fekvéssel.
 Kényelmes berendezés.
 Teljes ellátás olcsó áron.
Kirchlechner E. és W.

Hôtel és Pension
GARDONE-RIVIERA.
 Gardone-Riviera-ban, a Garda-tó partján, Olaszországban.
Téli gyógyhely.
 Ideny: szeptember hó 15-től — május hó 15-ig.
 Pompás fekvéssel. Kelet-Ejzszak és nyugot felől teljesen szélmentes. Tiszta pormentes levegő. Egyenletes, igen enyhe, gyenge nedvességű éghajlat. Örökzöld növényzet. A legszebb séták sorozata. Kirándulások kocsival és laddal.
A szálloda a legnagyobb kényelmet nyújtja olcsó áron.
 Pompás étterem, teke asztal, olvasó és társalgó terem, játék szoba két üvegszarnok Fedet: sétány központi fűtés, villamos világítás, forrásvizezetők, kerti és parktelepek. Lawn-tennis.
Utazási összeköttetések; Naponta kétszer gőzhajó Rivába és Desenzanóba. Innen vasuton Mailandba (Gotthard) és Veronába (Bremer). Ujabb vasuti összeköttetés Mori-Riva.
 Mémet orvosok: Dr. Koeniger egészségügyi tanácsos (nyáron Lippspringe), dr. Krez (nyáron Reichenhall).
 A szálloda igen alkalmas őszi tartózkodásra is, mintán az egyenletes éghajlat október végeig lehetővé teszi a tengeri fűrdőzést és a vidék november végéig nyári jellegű megtartja, mely a turistáknak leghálásabb alkalmat nyújtja a vidék megtekintésére.
Lüzelschwab Ch.

Mindennemű tésztagyártmányok FABRICA PASTE E MOLIMO A VAPORE
 gyártása és szétküldése **CARTESIO, CURTI et Cie**
F U M E.

Salo a Gardató partján. Olaszország.
 Téli gyógyhely
Hôtel Salo és Pension
 Üdülőknek igen ajánlatos. Nagy kert a tó partján. Szélmentes fekvés. Pormentes tiszta levegő. Meleg éghajlat. Kényelmes szobák. Kitűnő konyha. Német orvosok. Villamos világítás. Utazási jegyek kiadása a vasut minden állomása részére. Gőzhajó állomás.
Triaca és Guastalla tulajdonosok.

Lovrana „Villa Carmen.”
 (Abbazia mellett)
 Kellemes családi ház, kényelmes berendezéssel. Kisebb és nagyobb szobák. Fűrdők a házban. Teljes ellátás szobával együtt naponta 3 frttól feljebb.
Gagstatter C. A.

Bozen. Dél-Tirol. A vasuti állomás átellenében. Fekvése déli irányában van, gyönyörű kilátással. Uj berendezéssel. Téli tartózkodás. Teljes ellátás. Fűrdők, kocsik.
Hotel Victoria
 (VICTORIA SZÁLLODA). **WALTHER és OESTERLE, tulajdonosok.**

BOZEN. DÉL-TIROL.
HOTEL ZUM RIESEN.
 A vasuti indóház közelében. Kényelmes berendezéssel, olcsó áron.
 Tulajdonos **STAFFLER JÓZSEF.**

RIVA a Garda-tó partján Dél-Tirolban. ARCO Dél-Tirol
Grand Hotel Imperial et Pension zur Sonne **Hotel und Pension Olivenheim.**
 (Sole d' Oro). Arco legszebb, napos helyén a Gardatóra való kilátással. Por és szélmentes fekvéssel. Kitűnő konyha. Saját termései borok. Villamos világítás. Fűrdők és kocsik a házban.
 Elsőrangú német szálloda, villamos világítással. A házban meleg és hideg fűrdőkkel. Bérkocsikkal. A nagy szálloda egyik oldala közvetlen a Garda-tó partján fekszik és gyönyörű kilátással bír.
 Tulajdonosok: **Traffellini és Rick.**

Hôtel & Pension Riva.
 és hozzátartozó melléképület.
 Nemzetközi elsőrangú szálloda. Egész éven át nyitva. Minden szoba a tengerre nyíló ablakkal bír. A vasúthoz, valamint a parthoz, hajóhoz, a színházhoz, posta- és távirtda hivatalhoz legközelebb levő szálloda.
Witzmann F.
 Riva a Garda-tó mellett.

MERAN. OBER-MAIS.
Panzer H. PARKHOTEL. Pompás új épület, legnagyobb kényelemmel berendezve.
 Tulajdonosa: **Panzer H.**
 Nyáron: Dolomitenhotel S. Martino di Castrozza, Töl-Tirolban.

MERAN. OBER-MAIS.
Pension „Villa Aders.”
 Elsőrangú ház, szép fekvéssel és pompás kilátással. Telefon, villamos világítás, fűrdők nagy termék.
 Tulajdonos **HONECK M.**

DREZDA
királyi konzervatorium
 zene és színház részére.
 44-ik iskolaév. 1898/1899. Több mint 1200 tanítvány, 67 előadás, 112 tanító. Minden szakma zene és színház részére. Teljes és egyes tanfolyamok. Belépes barmikor Felvétele a 7 éves kortól kezdve.
 Prospektusokat és a tanítók jegyzékét szívesen megküldi az igazgatóság.

GRIES-BOZEN mellett. Dél-Tirolban.

Éghajlati gyógyhely. Elsőrangú orvosoktól ajánlatik kellemes előnyös fekvésénél fogva. Pormentes és egyenletes levegője a tartózkodást igen kellemessé teszi. Az idegy 9 hónapig tart.

1. Szeptembertől—novemberig szőlőkúra
2. Decembertől—februárig legenyhébb éghajlati hely osztrák földön.
3. Márcziustól—májusig kellemes tavaszi tartózkodás.

Felvilágosítással szívesen szolgál és spektusokat küld

a gyógybizottság.
Griesben. Bozen mellett.

Kober Károly

tajtékáraktár,
Bécsben, Xäntnerstrasse 36.
uj szám 32.

Ajánlja dúsán berendezett raktárban mindennemű dohányzószeret

Viléki megrendelések postai utánvét-tel pontosan s a legolcsóbban teljesítetnek. Árjegyzékek és rajzok ingyen és bérmentve.

ROYKÓ VIKTOR

tiszaújfalvi gyógyszerész

fehér, barna és fekete rég ismert

KÖZKEDVELT MAGYAR BAJUSZPEDRŐJE.

← Nagy doboz 35, kicsiny 20 kr. →

Magában foglalja egy jó bajuszpedrőnek minden tulajdonait. — A bajuszt növeszti, ápolja, nem törli, jól összetartja, puhává és hajlékonyává teszi.

Valódi csak akkor, ha minden doboz (skatulya) feneke az itt látható védjeggyel, fedele pedig kívül piros, belül kék színben teljes névaláírással „Royko Viktor” van ellátva. Postán legkevesebb két doboz rendelhető. Szállítójával és csomagolásért külön 1) kr. számítatni.

← Vizonteladók illő %-ban és 20 nagy, vagy 35 kis doboz vételénél már bérmentes megküldésben reszesülnek.

Vezérképviselő Ausztria és mellékterületei részére:
„Alte k. k. Feldapotheke“ Bécs, I. Stefansplatz 8.

Legközvetlenebb, legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

ELGAS J. B.

hangszergyáros, Graslitzban, Csehországban.

Saját műhely, szállít minden képzelhető hangszert.

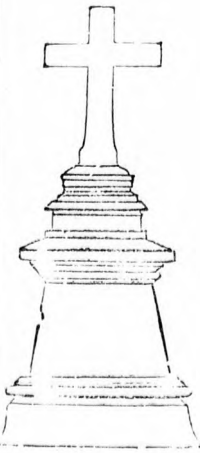

- Trombiták 12, 14 egész 20 forintig.
- Vadászkürt 14, 16 egész 20 forintig.
- Alhangu vadászkürt 20, 23 egész 29 forintig.
- Euphonium 22, 25 egész 31 forintig.
- Erdei kürt 26, 29 egész 33 forintig.
- Bombamozsár 28, 30, 36, 40, 45, 50, egész 60 forintig.
- Helikon 41, 44, 51, 60, 70, 80, egész 100 forintig.
- Klarinet, A, B, C, ebenfából, 5 billentyűvel 7 fnt 80 kr., 8 billentyűvel 13 fnt, 10 billentyűvel 16 fnt 50 kr., 15 billentyűvel 26 fnt 50 kr.
- Czitera juharcfából, kulcsesal, gyűrűvel és dobozzal 6, 7, 8, egész 10 forintig.
- Czitera fái palisander fából, kulcsesal, gyűrűvel és dobozzal 10, 11, 12, 14, egész 18 forintig.
- Czitera egész palisander fából, kulcsesal, gyűrűvel és dobozzal 14, 16, 17, 19, 20, 25, egész 50 forintig.
- Hegedűk tanulásra 3, 4, 5, 6, egész 8 forintig.
- Hangverseny hegedűk 8, 10, 12, 14, 20, egész 30 forintig.
- Hegedű vonó 60, 70, 90 kr., 1 fnt 10, 1 fnt 70, 2 fnt, 3 fntől egész 10 forintig.

Sirkövek és sirboltemlekek

nagy raktára

mindennemű köből. Továbbá vaskeresztek.

Zimmermann K.

BÉCS XVII.

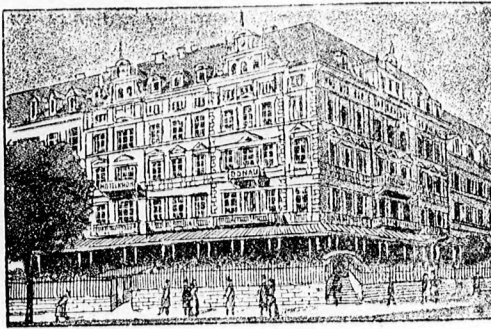
Hernals, Jögerstrasse II (Ezélött Alsbachstrasse.)

Siremlékek áthelyezése, utóiratok készítése valamint javítások elfogadtatnak.

Karlsbad, Hôtel Kroh.

Elsőrangú szálloda.

A Parkstrasse sarkán.

Uj, modern berendezéssel, a tulajdonos saját vezetésével.

Villamvilágítás.
Felvonó.

Olvasóterem.

Étterem, kávéház.
Saját bérkocsik a házban — Fürdő.

Magyarok által sűrűn látogatott.

KARLSBAD.

Hotel „Reinischer Hof“

A színház mögött.

Egész éven át nyitva. Modern, díszes, új berendezéssel. Villamos világítás és kiszolgálás számításon kívül.

Étterem és kávéház. Kitűnő magyar borok.

Tulajdonos Anger Ferencz.

Karlsbad.

Karlsbad.

Wiesinger's

Hotel National

Gartenzeile Strasse.

Egész éven át nyitva van. — Omnibus a vasutnál. — Étterem, kávéterem stb. — Felhúzógép, veranda és minden kényelem a házban.

Alapított 1867-ben.

Alapított 1867-ben.

Valódi karlsbadi ostyát

(Különlegesség)

készít és szállít

(Különlegesség)

BAYER KÁROLY,

ezelőtt Bayer Borbála, porosz királyi udvari szállító

KARLSBAD

„Novara“-hoz, a Cafe Elefant fölött és Mühlbadgasse 12-ik számú sátor.

Ezüstérem Lipcse 1892. Eger 1892. Aranyérem London 1893. Aranyérem Bécs 1894.

Telefon 138.

Szétküldés postán az egész éven át

KARLSBAD.

Fassmann's Hotel

Sächsischer Hof.

Bahnhofstrasse.

Olesó szobák és kitűnő olesó konyha. A központ közelében. Egész éven át nyitva.

Fassmann Károly.

Karlsbad.

Karlsbad.

HOTEL „LYON“

Kaiser Franz Josefstrasse.

Olesó szobák gyógyvendégek, utazók és turisták részére. Díszes ét- és kávéterem. Egész éven át nyitva. Érdekes látványosság a szállodában levő Kanone-egyesület helyiség, mely fegyverekkel és egyéb harczi eszközökkel van felszerelve.

Tulajdonos Peithner József.

KARLSBAD.

Hotel Trautwein

ezelőtt Fassmann.

A Kaiser Franz Josef Park átellenében. Ujjonnan épült kényelmes ház, nyílt terep, szép kilátással. 105 szobával és teremmel. Nagy étterem. Lift. Díszes kávéház, olesó árák. Jó ételek és italok. Omnibus a vasutnál. Fogatok a házban. Egész éven át nyitva.

Tulajdonos
Trautwein Frigyes

Karlsbad.

Karlsbad.

Cafe Kaiserpark.

A Tepl völgyében, a várostól 30 percznyire a Marienbader-Strassen. Pompás kiránduló hely. Kitűnő kávé és hideg ételek.

Tulajdonos Frisch Berta.

Megjelent az 1900-ik évre szóló

Politikai és Közgazdasági Évkönyv.

A „Politikai Hetiszemle“ kiadásában s Székely Sümnel szerkesztésében megjelent évkönyv, mely több kiváló szakember közreműködésével készült, felüli Magyarország politikai, gazdasági és kulturális életének minden ágát, feltűnteti minden terep az 1867 óta elért fejlődést s mindezekben összehasonlítja a hazai viszonyokat a külföldi állapotokkal

A főbb fejezetek címei:

A külföldi államok újabbkori történetének és alkotmányának ismertetése. A külföldi államok története 1899-ben. Európa uralkodó családjainak genealógiája, di lomézia és konzuli kar. Az Osztrák Magyar Monarkia és a külföldi hatalmak hadseregének és hadierőjének részletes ismertetése (20 statisztikai táblázattal) Magyarország története 1800-tól 1867-ig. A nemzetiségi kérdés történeti fejlődése és mai állapota. A magyar alkotmány. A parlamenti év története. A főrendiház és a képviselőház összes tagjainak életrajza. Államháztartás. Államvagyon és államadósság. Magyar föld terhe. Földmívelés, szőlőmívelés. Állattenyésztés, Vasutak. Posta, táviró és telefon. Postatakarékpénztár. Kereskedelmi- és iparkamarák. Árutorgalmi statisztika. Belvízi és tengeri hajózás. Pénzügyi utmutató. Tőzsde. Takarékpénztárak. Bankok Biztosító intézetek. Nagyobb ipari vállalatok. Ipar. Közoktatás és kultúra. Budapest mai állapotának és fejlődésének összehasonlítása Európa metropolisainak viszonyaival és intézményeivel.

Ára díszes angol kötésben 8 kor.

Megrendelhető

a „Politikai Hetiszemle“ kiadóhivatalában Budapesten, VIII., Főherczeg Sándor-utca 19. sz.

Miért vannak még emberek, akik a Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé még nem használják, noha ez egy izletes és egészséges kávéital?

Mert nem tudja még mindenki, hogy mily nagy előnyökkel bír a Kathreiner kávé, a mely a kávénövény egy kivonata által a babkávét ízét és zamátját nyeri. Ő ezáltal felülmúlhatatlan módon magában egyesíti a lóni maláta-ké-zitmény értékes egészség-tu ajdonságait a babkávét kedvelt íz-erével. A Kathreiner Kneipp maláta kávé nagyobb- részt mint pótkávé szolgál a babkávéhoz, azonban tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Mindenütt kapható, de nyitva soha sem lesz árusítva, s csak az ismert eredeti csomagokban valódi, a melyek Kneipp páter arczképét viselik és a nevet: »Kathreiner«.

Szönyegek, takarók, függönyök.

Salonszönyegek, futó- és ágyszőnyeg, pamlagra vető, ablak elé való és diszítésre való szönyegek.

Kitűnő gyártmányok, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, kaphatók:

GENERSICH C. és ORENDI

csász. kir. udvari szőnyeg-szállítóknál
Bécs, I., Lugeck, (Regensburgerhof).

Hatóságilag engedélyezett magán
nevelő-intézet, nyilvános reáliskola és elemi iskola.

Tulajdonos: SPENEDER A.
BÉCS, Neubau-Gürtel 34. szám.

Az intézet alapított 1849-ben. A növendékek a szünidő alatt falun tartózkodnak az intézeti vezetőség felügyelete alatt. Allamérvényes bizonyítványok.

Dr. BREHMER-féle
gyógyító intézet

tüdőbajosok részére
GÖRBERSDORF (Szilézia).

Nyáron és télen a kurák egyenlő kitűnő eredményűek.
Igazgató- orvos: Dr. SCHLOESSING KÁROLY. Strümpel tanár erlangoni klinikájának volt segédorvosa.

Prospektust ingyen küld a gondnokság.

Abbazia.

'Villa Mascagni'
'Pension Exquisite.'

Elsőrangú ház, legszebb helyen a déli parton. Villamos világítással. Egész éven át nyitva van.

ABBAZIA

„Caffe Lokey.“

A magyarok kedvelt helye.
Szép kerttel.

Nagy választéku ujságokkal.
Magyar kiszolgálás.

ABBAZIA. ABBAZIA.
Téjfőlösy József

fodrászterme a Villa Habsburgban.

Ajánlja magát az igen tisztelt úri közönségnek. Gyakorlott női fodrásznő ugyanott. Tyukszeműtő. Paróka készítő.

Illatszerek választékos raktára.

Első Biztosító Intézet Katona szolgálat esetére.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt.

Budapest, Erzsébet-tér I. szám.
Bécs, I., Franz Josefs-Quai 5.

Biztosítási tőke: 35.000.000 korona.

Tőkék és járadékok biztosítása gyermekek számára a katonai szolgálat költségeinek fedezése, illetve be nem soroztatás esetén ellátás céljából a nagykorúság idejére. Az összes üzemi haszon a biztosítottaké. A besorozott ifjak ezenfelül a biztosított tőke 60-70%-ának megfelelő külön nyereségben is részesülnek. Olcsó ljtételek. Einyös feltételek szabadulv szabályzatok

Alapított 1548. év előtt.

Kitüntette

6 arany, 2 ezüst és 1 bronz-éremmel.

Bécs 1883. Bécs 1892.
Páris 1889. Zágráb 1892.
Genf 1889. Genf 1893.
Nizza 1890. Marseille 1893.
Budapest 1896.

Rák gyógyszer-tár Mittelbach S.

BÉCS, I., Hoher Markt 8. szám. (Palais Sina)

Országos telefon-szám 3571. Országos telefon-szám 3571.

Egyike a legrégebbi gyógyszer-táraknak Bécsben, (alapított 1548. év előtt), a város központjában.

A Svajczi Pharmacopoe után készült labdacok

az étvágyat és az emésztést. Valódi csakis a „Vörös rák“ védjeggyel és a készítő aláírásával. Ára I k. 40 fil.

Este lefekvés előtt 1-2 darab bevétele biztosan hat hashajtólag anélkül, hogy fájdalmat okozna, egyttal előmozdítja

Takarékpénztári betétek. Váltóház.
Tőzsei megbízások.
Előlegek értékpapírokra. — Váltó-
leszámolás.

Zivnostenská banka

Bécs, I., Herrengasse Nr. 12.

Bécsi fiókintézet.

Részvénytőke: 8.000.000 ft.
Központ: Prágában.

Fiókintézetek a következő városokban:
Brünn, Pilsen, Budweis, Pardubic, Tábor,
Beneschau, Iglau, Mähr.-Ostrau

Sürgönczim: Magyar Magyaracél Budapest.

Aczélárugyár részvénytársaság

a „Poldiaczél“ gyártmányok

egyedüli képviselője a magyar szt. korona országában.

Gyárt és szállít:

„Poldiaczél“

mindennemű szerszámoknak, kovácsolva és hengerelve. — Különleges aczélokat és kereskedelmi aczélokat „POLDIACZÉLBŐL“ és a

Magyarországon egyedüli szállító a zólyom-brézói gyártásu

Holzer Jakab és Társa-féle

szabadalmazott különleges rúgóaczélnak.

Kizárólagos gyártása a „LEMOINE“ módszer szerint előállított hord-
útköző-, tekercs- és csavarrugóknak mindenféle járművek számára.

Gyár, központi iroda s raktár: Budapest, VI. Külső Váci-ut 65. szám.

Magyarországon legnagyobb szerszám és rugó-aczél raktár.

SZANATORIUM

és

VIZGYÓGYINTÉZET

ABBAZIÁBAN

Igazgató-tulajdonos:

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN.

Felvétel egész éven át.

Állandó orvosi felügyelet; szak-
szerű kezelés; kitűnő ellátás;
modern kényelem;
mérsékelt díjak. Telefon-össze-
kötetés Fiumével.

Császár-fürdő

Téli kura.

Budapest legnagyobb fürdőintézete, több mint 11 hőforrással (27,5-65,5° C.) rendelkezik.

Nyári kura.

Gőzfürdő 80 öltözővel, 1 forró és 2 langyos medence. Gőz-
kamra (43-46°). Zuhanykamra. Hideg medence.

Iszapfürdő elkülönítve hölgyek és urak részére. Fedett női
uszoda. Uriuszoda 1860 m.

A kontinens legnagyobb intézete. Tükörfürdők. Törökfürdők. Márvány-, porcellán-
és kádfürdők.

Gyógyhely 200 jól berendezett szobával. Árnyékos park.

Magyarok találkozó és
szórakozó helye.
MAGYAR LAPOK

Schneller Lajos magyar kávéháza
BÉCS, IV., Heumühlgasse és Schönbrunnerstrasse sarkán.

Kellemes helyiségek.
Külön játszótér.
Társaságoknak és egyleteknek
különösen ajánlatos.

József főherceg ő Fensége udvari szállítója.
→ Arany érdemkereszt tulajdonosa. ←

GIGANTE A. ékszerész
FIUME Piazza el Duomo.
„MORETTI” különlegességek készítése.
Kitüntette: Brüsszel, Trieszt, Budapest, Páris, Szekesfehervár.
Raktárak Abbaziában: Kardos József és Baumgartner J. uraknál.

Milano.

Olaszország.

Hôtel du Lion.

A város kö. pontján a Dom-ra való kilátással, magyaroktól és németektől szívesen látogatott. Szobák ára 2 francról. Ellátás, fürdők a házban, női és olvasó terem. Figyelmes kiszolgálás. Omnibus a vasutnál. Villamos világítás. Német közlekedési nyelv.

Gowaritzza Poruscki és Kucnia Ruskaja.

Hotel Victoria

40—42 Corso Vittorio Emanuele.

(Új szálloda.) Hasonló a Hôtel du Lionhoz. Személy felvonógép. Villamos világítás. Központi fűtés. Fürdő a házban. Ellátás. Cook-féle szelvények. Olesó árak.

Fontana és Lacchini
tulajdonosok.

Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság Fiumében.

Fiumén keresztül

a legrövidebb és legbiztosabb a szigetek mentén levő — a tengeri betegség ellen legjobban védő — utirány

IN DALMÁCZIÁBA.

Rendes menetek a legnagyobb kényelemmel és villamos világítással ellátott gőzösökkel.
Szombatról-vasárnapra eső éjjelen: Gyorsgőzös Zarába, Spalatóba, Curzolába, Gravosába, Ragusába, Castelnuovóban, és Cattaróba.

Vasárnapról-hétfőre eső éjjelen: postagőzös Zarába, Spalatóba és Metkovicba. **Kedden** 10 óra 20 perczkor délelőtt: gyorsgőzös Zarába, Spalatóba, Gravosába. (Ragusa) és Cattaróba. **Szerdán** 9 óra 30 perczkor este: postagőzös Zarába, Sebenicoba, Trauba, Spalatóba, a Brazza, Lesina, Lissa és Curzola szigetekre, továbbá Ragusába, Cattaróig. **Csütörtökön** déli egy órakor: postagőzös Lussinpiccoloba, Selvebe, Zovraba, Sebenicoba, Trauba, Castelvechioba és Spalatóba. **Pénteken** 10 óra 30 perczkor délelőtt: gyorsgőzös Zarába, Spalatóba és Gravosába. **Szombat** 7 órakor reggel kirándulás Fiuméből és Abbaziából Lussinpiccolóba és vissza.

Részletes menetrend a „Der Conducteur” című hivatalos menetrend könyvnek 593-tól 604-ig számig levő részében látható.

(Védjegy.)

Akar jó cognacot inni?

Kérjen mindig valódi

tokaji cognacot

Tokaj város czimerével

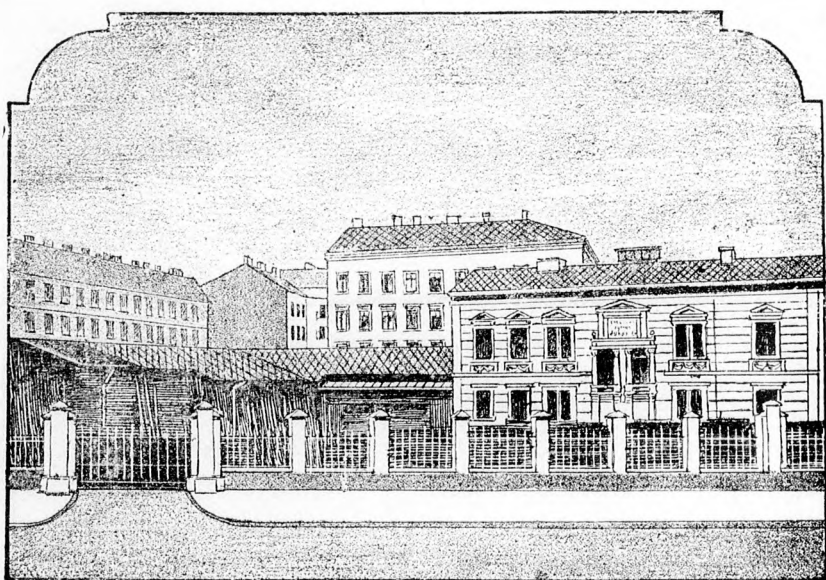
(Kigyós kereszt három hegyen)

az Első tokaji cognac-gyárból Tokajban.

Óvakodjék mindenki értéktelen utánzatoktól,
melyeken a védjegy hiányzik.

Képviselő Bécs részére: Herzog M. Bécsben,
II. Weintraubengasse 17.

Képviselő Budapest részére: Holländer M. Budapest.
Terez-körut 15.

Juhos Gyula és társa

Bécs, II. Nordbahnstrasse 42.

Zománczott főzőedényt
öntött vasból.Szállítanak mindjárt a készletből legolcsóbb
árakon:**hengerezett vasgerendát**legkitűnőbb belföldi gyártmány az
osztrák mérnök- és építészegyletnek
szabályszerű szelvényei szerint.Kovácsolt vascsövét min-
denféle alakban a legjobb
minőségben a Zájyon-Brezói
m. k. szőlőgyárbanál.

Rúdvasat, szelvény-vasat és egyetemes laposvasat, súlyos és finom lemezforrasztott vasból és folytvasból, szegezett vasgerendát oszlopot s tömlőt öntött vasból, vaspályasínt; aczéllemezből sajtolt zománczott főzőedényt.

Öntött vasárút, aczél, felkészgyártmányt és nyersvasat.

Felelős szerkesztő: Röttig József.

Ápold az egészségedet és szépségedet!

Czerny jól bevált készítménye:

OSAN a legjobb a **szájnak** és **fogaknak.**

Egy fog- és szájtisztítószer se volt képes a legszélesebb körök elismerését oly gyorsan meghódítani, mint az **Osan**. Ez a jól bevált készítmény antiseptikus, konserváló, tisztító, kellemes és sajátos összetételével fogva minden tekintetben jóval föltűnőbb az eddig ismert legjobb fogszereket. **Osan** a legvégső korig jó karban, szépen és fájdalom megszüntető-ével tartja a fogakat. **Osan** számos orvosi elismervény által és hatóságilag jónak igazoltatott. Árak: **Osan-szájvíz-esszencia** üvegekben 88 kr. **Osan fogpor** szelencékben 44 kr. **Osan fogkefe** 30 kr.

Czerny-féle Tanningene

a legjobb, szavatolt biztosságu ártalmatlan **hajfestőszer**, a haj, szakáll és szemöldök részére, melyek a legegyszerűbb módon csak egyszerű használat után egész megbízhatóan és biztosan kifogástalan fényes barnás szőke, barna vagy fekete természetes színüket megtartják és azokat se szappannal való mosás által se a gőzfürdőben el nem vesztik. **Ára 2 frt 50 kr.**

Czerny's orientalische Rosenmilch

(Czerny-féle keleti rózsatej)

a legjobb szer a szépség megtartására, oly gyengéd ifju friss arczsint idéző elő, mely más építő ártalmatlan szerrel el nem érhető. Kitiűnő hatású napsütés ellen és eltávolítja a bőr tisztatlanságát annak sárgás vagy barnás színét. **Ára 1 frt. Balsam-szappan hozzá 30 kr.**

Fritsch Ferdinand-féle minősége és illata föltűnőhatatlan. Használható az arcbőr minden szépséghibája ellen. Az e név alatt egyetlen valódi 1853. óta van forgalomban. **Ára 50 és 35 kr.**

Törvényesen védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, teljesen egészséges

Anton J. Czerny Bécsben,

XVIII, Carl Ludwigstrasse 6. Főraktár I., Wallfischgasse 5.

Szétküldés utánvétellel. Raktárak gyógyszerárakban, gyógyfűszer- és illatszertárakban stb. — Határozottan Czerny-féle készítmény vagy Fritsch-féle napraforgó olaj-szappan kérendő. Tessék óvakodni utánzásoktól! Ahol nincs raktár, tessék a szállító kereskedő által rendeltetni vagy fenti czéphez fordulni. 5 frttől feljebb való áru portó és költségmentesen küldetik meg.

Tudomásul: Fritsch illatszergyára, (alapított 1853-ban) Anton J. Czerny tulajdonába ment át.

Nyomatott Litfass utódja Röttig Gusztávnál Sopronban.